

INTERNETOWA BAZA DANYCH Z MAPAMI GEOCHEMICZNYMI WYBRANYCH OBSZARÓW NA DOLNYM ŚLĄSKU

Linki:

[Opis dobrej praktyki w jęz. angielskim](#) ↗

[Więcej informacji](#) ↗

Mineralne surowce odpadowe na hałdach dawnego górnictwa i przetwórstwa kopalin Sudetów - baza danych wraz z mapami geochemicznymi wybranych rejonów.

Dolny Śląsk słynie z wielowiekowej tradycji górniczych, ale brakuje monitoringu i danych na temat miejsc historycznego wydobycia i przetwarzania surowców.

Baza danych, publicznie dostępna on-line za pośrednictwem goportalu Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB), dostarcza informacji o mineralnych surowcach odpadowych, zgromadzonych na starych hałdach, składowiskach przemysłowych i osadnikach poeksploatacyjnych - 450 obiektów związanych z górnictwem i przetwarzaniem węgla kamiennego i rud metali (w tym promieniotwórczego uranu) jako dużych obiektów o kubaturze milionów metrów sześciennych i małych nieczynnych hałd.

Mapy geochemiczne dostarczają informacji przestrzennej o obiektach, takich jak: charakterystyka litologiczna i chemiczna odpadów, dane geośrodowiskowe, stan formalno-prawny, a także informacje o otoczeniu obiektu: drogi, infrastruktura techniczna, zagospodarowanie terenu, obszary chronione, geozagrożenia itp. Pokazują sposób w których pierwiastki uważane za toksyczne dla środowiska są rozprowadzane za pomocą wody deszczowej i dostają się do gleb uprawnych, wód, a następnie do organizmów roślinnych i zwierzęcych. Jest to interesujące zarówno z naukowego punktu widzenia, jak i ze względów ekonomicznych i środowiskowych.

Badanie jest dobrą praktyką ze względu na kompleksowe podejście do dawnych odpadów górniczych, w tym odpadów identyfikację potencjalnych zagrożeń dla środowiska i wykorzystanie potencjału ponownego użycia odpadów lub neutralizacji szkodliwych dla środowiska obiektów.

Potrzebne zasoby

Koszt prac nad projektem „Mineralne surowce odpadowe na hałdach dawnego górnictwa i przetwórstwa kopalin Sudetów - baza danych wraz z mapami geochemicznymi wybranych rejonów w skali 1:10 000” wyniósł ok. 1 018 800 zł (około 250 000 EUR).

Dowód sukcesu

Dane zebrano dla 450 obiektów pochodzenia antropogenicznego (hałdy, składowiska przemysłowe, osadniki pogórnice), które do tej pory nie były tak szeroko analizowane. Dla każdego z obiektów wykonana została karta informacyjna, zawierająca ponad 100 szczegółowo opisanych pozycji, w tym m.in. charakterystykę litologiczną i chemiczną odpadów, dane geośrodowiskowe, stan formalno-prawny, informacje o infrastrukturze technicznej, zagospodarowaniu terenu, obszarach chronionych, geozagrożeniach.

Napotkane trudności

Dokumenty związane ze starą działalnością górniczą nie zawsze są zachowywane, co powoduje problemy związane z dokładną lokalizacją starych hałd i wykopów. Niektóre obiekty nie są wyraźnie zaznaczone w geomorfologii obszaru ze względu na skalę działania w minionych stuleciach.

Możliwości wykorzystania

Baza danych jest źródłem wiedzy dla: administracji publicznej, przedsiębiorstw górniczych, organizacji zajmujących się monitorowaniem i ochroną środowiska. Władze publiczne często nie rozpoznają zagrożeń wynikających ze starych hałd i nie wiedzą, jak je dostosować lub zlikwidować. Jest to źródło odniesienia w planowaniu przestrzennym, np. nowa infrastruktura, która pomaga wskazać potencjalne problemy, w tym kwestia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i unikanie zagrożeń dla środowiska.

Internetowe bazy danych z łatwo dostępnymi informacjami publicznymi mają realny potencjał do naśladowania przez inne regiony, borykające się z podobnymi problemami (pozostałości zamkniętych kopalń i przetwarzanie surowców). Może być źródłem inspiracji do przeprowadzenia podobnego badania zapewniającego systematyczny monitoring geośrodowiskowy. Opuszczone hałdy mogą być potencjalnym źródłem surowców, ponieważ stare techniki eksploatacji i przeróbki były mniej wydajne, a elementy potraktowane niegdyś jako odpad mineralny w obecnych czasach mogą spełniać kryteria stawiane opłacalnym w eksploatacji złóżom.

**DOLNY
ŚLĄSK**

